

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-238-8-30>

**DAMAGES ASSESSMENT AND FINES IMPOSITION
FOR ILLEGAL EXTRACTION OF FISH
AND OTHER BIOLOGICAL RESOURCES
IN THE SOUTHERN REGION OF UKRAINE**

**ВСТАНОВЛЕННЯ ЗБИТКІВ ТА НАКЛАДЕННЯ ШТРАФІВ
ЗА НЕЗАКОННИЙ ВИДОБУТОК РИБНИХ ТА ІНШИХ
БІОЛОГІЧНИХ ЗАПАСІВ В ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ**

Matviienko T. I.

*Senior Lecturer at the Department of
Aquatic Bioresources and Aquaculture
Odessa State Ecological University*

Burhaz M. I.

*Candidate of Biology, Associate
Professor,
Associate Professor at the Aquatic
Bioresources and Aquaculture
Department
Odessa State Ecological University*

Lichna A. I.

*Assistant at the Department of Aquatic
Bioresources and Aquaculture
Odessa State Ecological University
Odessa, Ukraine*

Матвієнко Т. І.

*старший викладач кафедри водних
біоресурсів та аквакультури
Одеський держаний екологічний
університет*

Бургаз М. І.

*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри водних біоресурсів
та аквакультури
Одеський держаний екологічний
університет*

Лічна А. І.

*асистент кафедри водних
біоресурсів та аквакультури
Одеський держаний екологічний
університет
м. Одеса, Україна*

Освоєння просторів і ресурсів водних об'єктів – одне з головних напрямків Південного регіону (Одеської, Миколаївської, Херсонської та Запорізької областей) України. Сутність політики регіону дозволяє співпрацювати з більшістю держав світового співтовариства і приносити дохід в бюджет областей так і в бюджет держави [1].

Стрімке збільшенням сучасного флоту, розвитку вдосконалення техніки лову, оброблення уловів і збереження продукції, призвело, на сьогодні, до значного споживання біологічних ресурсів. Запаси біологічних ресурсів є вичерпними, та хоч вони і відновлюються та все ж потребують належного управління рибальством [2].

Масове і повсюдне браконьєрство, до якого залучені буквально десятки тисяч людей, з тінювим оборотом продукції, який можна порівняти з офіційним промисловим виловом, з мафіозними зв'язками у владних структурах є дуже складною системною проблемою, яка не має швидких і простих рішень. Щороку в Україні офіційно затримують близько 100 тис. рибних браконьєрів [1].

У сучасних умовах браконьєрство є одним із найпоширеніших злочинів, що скоюються як у внутрішніх водоймах країни, так і в територіальному морі. Браконьєрство має високий рівень суспільної небезпеки як за характером діяння, так і за ступенем наслідків у зв'язку з завданням особливо великої шкоди водним біологічним ресурсам та економічним інтересам держави у сфері їх використання. При цьому браконьєрство – лише початкова стадія ланцюга злочинів, пов'язаних із незаконною переробкою водних біоресурсів, їхньою контрабандою, відмиванням коштів, отриманих злочинним шляхом, тощо. [1]

В Україні контроль над дотриманням правил риболовлі здійснюється на державному рівні.

Південь України займає чи малу територію. Контролюють вилов риби та інших біологічних запасів в регіоні співробітники Азовського, Запорізького, Миколаївського, Одеського та Чорноморського патрулів [3–4].

Внаслідок незаконного вилову риби та інших біологічних запасів країни завдається серйозної шкоди, істотно страждає екологія. На усунення наслідків скоєння екологічних злочинів, зокрема і браконьєрства, часто потрібні тривалий час і великі матеріальні витрати.

За даними Держрибагенства України співробітниками Азовського, Запорізького, Миколаївського, Одеського та Чорноморського патрулів у 2020 році за браконьєрський вилов водних ресурсів було нараховано збитків за таксами, методикою на користувачів водних біоресурсів та за методикою на інших суб'єктів господарювання, на загальну суму більше 111 млн грн (рис. 1).

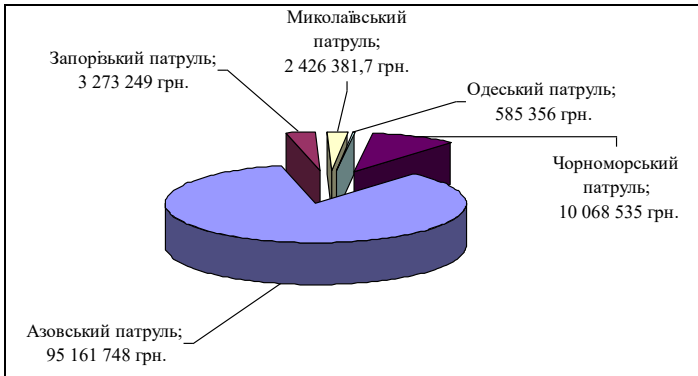

Рис. 1. Нараховані збитки за даними Держрибагенства України

Виникають певні складнощі у попередженні цих злочинів, взаємодії правоохоронних та контролюючих органів при протидії злочинності у сфері, що розглядається, та ін.

За даними Держрибагенства України накладено штрафів за постановами судів та за постановами органів рибоохорони Азовського, Запорізького, Миколаївського, Одеського та Чорноморського патрулів у 2020 р. за браконьєрський вилов водних ресурсів на загальну суму 936892 грн (рис 2).

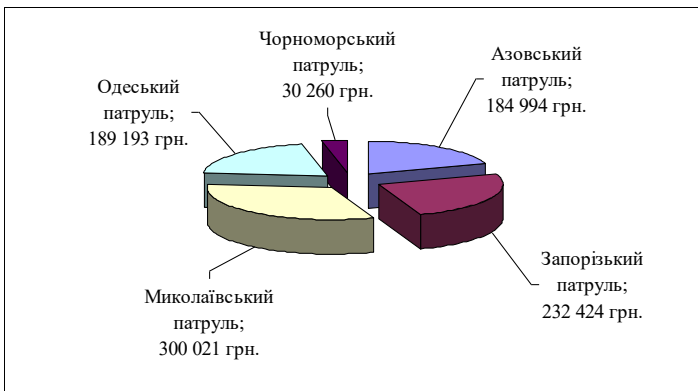

Рис. 2. Накладені штрафи за даними Держрибагенства України [6; 7]

За даними Держрибгенства України за постановами судів та за постановами органів рибоохорони Азовського, Запорізького, Миколаївського, Одеського та Чорноморського патрулів у 2020 році за браконьєрський вилов водних ресурсів було стягнуто штрафів на загальну суму 274632,9 грн (рис. 3).

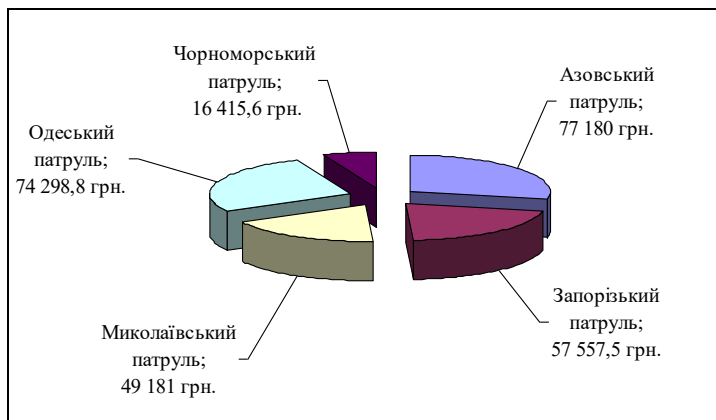

Рис. 3. Стягнуто штрафів за даними Держрибгенства України [6; 7]

Якщо говорити про накладені штрафи в цілому по країні, то можна зазначити, що у 2020 році співробітниками Південного регіону нарахували майже третину від усієї суми штрафів по країні.

Масове браконьєрство водних біоресурсів несе величезну загрозу національній екологічній безпеці України [5].

Браконьєру простіше сплатити штраф, тому що він становив 0,000001 % від їхнього заробітку. У деякі роки браконьєри могли в рік добути стільки ж риби, скільки всі риболовецькі промислові підприємства України разом.

Але у 2021 році розміри штрафів за незаконний вилов багатьох видів риб та інших водних біоресурсів переглянуто та збільшено, а саме: штраф за карася сріблястого – в 93 рази (з 17 до 1581 грн); окуня – в 186 разів (з 17 до 3162 грн); краснопірка – в 23 рази (з 68 до 1564 грн); лина – в 13,4 разу (з 119 до 1598 грн); ляща – в 9,7 разу (з 170 до 1649 грн); плоскирки – в 46 разів (з 34 до 1564 грн); щуки – в (204) 10,2 разу (з 340 до 3468 грн); судака – в 7 разів (з 510 до

3587 грн); сома – в 12 разів (з 425 до 5117 грн)%; раків – у 130 разів (з 25,5 до 3 332 грн) та інших.

Реалізація постанови збільшує надходження коштів у місцеві бюджети у вигляді відшкодування завданих збитків рибному господарству України від порушення правил рибальства та зменшує чисельність браконьєрів.

Література:

1. Regulation of fish resources rational using on the territory of the NPP “Bug Gard”, Ukrainian journal of Veterinary and Agricultural Sciences. S.Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv. 2021.

2. Burhaz M.I., Matviienko T.I., Soborova O.M., Bezyk K.I., Kudelina O.Y. The current STATE of fishing and extracting the living aquatic resources in the Black Sea Region of Ukraine / Ukrainian journal of Veterinary and Agricultural Sciences. S. Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv. 2(3), p. 23–27, 2019.

3. Бургаз М.І. Сучасний стан вилову риби та добування водних живих ресурсів у Одеській області. *Сучасні проблеми теоретичної та практичної іхтіології* : XIII міжнародна іхтіологічна науково-практична конференція, 17–19 вересня 2020 року, м. Харків, Україна.

4. М.І. Бургаз, Т.І. Матвієнко, А.І. Лічна Вилов риби та добування водних біоресурсів Україною. *Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку* : II-га Міжнародна науково-практична конференція, 23–24 жовтня 2020 року м. Херсон, Україна

5. Демчук О.В., Драчева М.В. Современное состояние рыбной отрасли и перспективы развития рынка рыбной продукции в Украине. *Рибне господарство України*. 5/13. с. 47–51

6. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Добування водних біоресурсів за регіонами. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/rg/rg_u/